

Brüssel, 18.12.2015
COM(2015) 680 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Tippdomeeni .eu rakendamine, toimimine ja tõhusus

(EMPs kohaldatav tekst)

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Tippdomeeni .eu rakendamine, toimimine ja tõhusus

(EMPs kohaldatav tekst)

1. TAUST

2015. aasta aprillis tähistas tippdomeen .eu oma üheksandat aastapäeva. Viimase üheksa aasta jooksul on riigidomeen .eu arenenud innovatiivseks ja ajakohaseks laiendiks, mis suudab hästi sammu pidada alates 1990. aastate lõpust domeenikeskkonnas püsivate tippdomeenidega ning konkureerida uute, alates 2014. aastast kasutusele võetud geneeriliste tippdomeenidega. 2015. aasta I kvartali lõpus oli tippdomeen .eu maailma suuruselt kuues riigidomeen¹. Peaaegu nelja miljoni registreeringuga on tippdomeenist .eu saanud eurooplaste jaoks hinnatud võimalus oma internetiaadressi domeeninime valimisel.

Kooskõlas tippdomeeni .eu kasutuselevõttu käsitleva määruse (EÜ) nr 733/2002 artikliga 8 peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande pärast ühe aasta möödumist määruse vastuvõtmisest ning edaspidi iga kahe aasta järel. Käesolevas Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandes käsitletakse tippdomeeni .eu rakendamist, toimimist ja tõhusust viimase kahe aasta jooksul, eelkõige ajavahemikul 1. aprillist 2013 kuni 31. märtsini 2015.

2. DOMEENI .EU ÕIGUSRAAMISTIK JA ALUSPÕHIMÕTTED

Tippdomeenile .eu pandi alus järgmiste õigusaktidega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. aprilli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 733/2002 tippdomeeni.eu kasutuselevõtu kohta² (muudetud kujul)³;

¹ Välja arvatud .tk, arvestades selle eriomast raamistikku ja müügi mudelit.

² EÜT L 113, 30.4.2002, lk 1.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1137/2008, 22. oktoober 2008, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte vastavalt nõukogu otsusele 1999/468/EÜ seoses kontrolliga regulatiivmenetlusega – Kohandamine kontrolliga regulatiivmenetlusega – Esimene osa (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1).

- komisjoni 28. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 874/2004, millega kehtestatakse tippdomeeni.eu rakendamise ja kasutamise üldeeskirjad ning selle registreerimise põhimõtted⁴ (muudetud kujul)⁵.

Aruandeperioodil muudeti määrust (EÜ) nr 874/2004 komisjoni määrusega (EL) 2015/516, nähes ette tehnilise kontrolli, et hoida ära registreeritud .eu domeeninimede, eeskätt alates 2009. aasta detsembrist toetatavate rahvusvaheliste .eu domeeninimede võimalikku visuaalset segiajamist, eesmärgiga:

- tagada, et register kontrolliks registreerimistaotluste õigsust juba enne, ja mitte alles pärast domeeninime registreerimist,
- võimaldada registril võtta kasutusele IDNA2008 protokolliga toetatavad täiendavad tähemärgid ja ajakohastada loetelu domeeninimedest, mille on reserveerinud EL, Island, Liechtenstein ja Norra.

2013. aasta mais avaldas komisjon kooskõlas määrusega (EÜ) nr 733/2002 osalemiskutse tippdomeeni.eu registri valimiseks. Konkurss lõpetati 20. juunil 2013. Ainsa taotluse esitas EURid⁶. Hindajate järelduste kohaselt vastas EURidi ettepanek kõikide valikukriteeriumide miinimumnõuetele. Komisjoni otsus, millega EURid määrati tippdomeeni.eu registriks, avaldati 12. aprillil 2014⁷.

3. .EU DOMEENINIMEDE REGISTREERIMINE JA KASUTAMINE

Käesoleva aruandega hõlmatud ajavahemikul suurenes riigidomeeni .eu kasutamine stabiilselt sarnaselt muude Euroopa riigidomeenide kasutamisega. 2014. aastal saavutas tippdomeeni .eu kasutamise aastane kasv rekordtaseme (5,3 %). 2015. aasta I kvartali lõpus oli riigidomeenil .eu kokku peaaegu 3,9 miljonit registreeringut, mis tähendab, et alates eelmise aruande esitamisest on tippdomeeni.eu registreeringute arvu puhaskasv olnud 4,3 % ning et tegemist on seega populaarsuselt neljanda riigidomeeniga ELis.

.eu domeeninimede registreeringu uuendamise keskmine määr on püsitud tasemel 80 %, mida võib sektori keskmise näitajaga (73 %) võrreldes pidada väga heaks.

Domeeninimede turg on viimase kahe aasta jooksul oluliselt muutunud, pidades silmas uute geneeriliste tippdomeenide kasutuselevõttu pärast seda, kui ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers* – interneti nimede ja numbrite määramise korporatsioon) lasi geneerilised tippdomeenid vabaks üldiseks registreerimiseks. Käesoleva aruande koostamise ajal oli määratud 684 uut geneerilist tippdomeeni. Ühtekokku langeb nende registreeringute arvele 6,3 miljonit domeeninime, millest edukaim on veidi üle miljoni registreeringuga .xyz.

⁴ ELT L 162, 30.4.2004, lk 40.

⁵ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1654/2005, 10. oktoober 2005 (ELT L 266, 11.10.2005, lk 35); komisjoni määrus (EÜ) nr 1255/2007, 25. oktoober 2007 (ELT L 282, 26.10.2007, lk 16); komisjoni määrus (EÜ) nr 560/2009, 26. juuni 2009 (ELT L 166, 27.6.2009, lk 3); komisjoni määrus (EL) 2015/516, 26. märts 2015 (ELT L 82, 27.3.2015, lk 14).

⁶ EURid (*European Registry of Internet Domain Names* – Euroopa internetidomeenide register) on mittetulundusühing, kes on hallanud tippdomeeni.eu Euroopa Komisjoniga sõlmitud lepingu alusel.

⁷ Euroopa Komisjoni rakendusotsus, 11. aprill 2014, tippdomeeni.eu registri määramise kohta (ELT L 109, 12.4.2014, lk 41).

Uus geneeriliste tippdomeenide turg ei ole aga täitnud kõiki ootusi, kuna nõudlus kasutajate seas on olnud prognoositust tunduvalt väiksem. Riigidomeenide tasandil on mõju olnud seni väheoluline, ja seda mitmel põhjusel, sealhulgas näiteks turu küllastumus, konkurentsivõime suurenemine või registripidajate suurem võim, kuna mõni registripidaja toimib nüüd registrina ja vastupidi. Hinnangute kohaselt on riigidomeenide kasutamise kasv raugemas ning see näitaja võib alates 2017. aastast hakata isegi kahanema.

Aja jooksul toimunud suundumust, turu hetkeolukorda ja kasvuprognoosi arvesse võttes on eesmärk säilitada registreeringute arvu kasv umbes 4 % aastas.

4. RAHVUSVAHELISED DOMEENINIMED

4.1. Tippdomeeni .eu rahvusvahelised domeeninimed

Rahvusvaheliste domeeninimede kasutuselevõtt tipptasandil on küsimus, mis kuulub ICANNi pädevusse. 16. novembril 2009 käivitas ICANN rahvusvaheliste domeeninimede riigidomeenide kiirmenetluse,⁸ et hõlbustada interneti tippdomeenides selliste riigikode tähistavate laiendite (näiteks .gr, .bg, .eu) kasutuselevõttu, mille kirjutamiseks ei kasutata ladina tähestikku, vaid näiteks kirillitsa, kreeka, araabia ja hiina tähemärke.

5. mail 2010 esitas EURid ICANNile taotluse võimaldada tippdomeeni .eu registreerimist kirillitsas ja kreeka tähestikus, võttes aluseks avaldused, mille esitasid komisjonile Küpros, Kreeka ja Bulgaaria nende eelistatud .eu-liite versiooni kohta. Kreeka tähestikus stringi .ev ja kirillitsas stringi .eo peeti segadust tekitavalt sarnaseks riigidomeeni olemasoleva ASCII-märgistikus stringiga (.eu), mistõttu tuli neid enne kasutuselevõttu põhjalikult hinnata.

Kirillitsas stringi (.eo) hindamine lõpetati edukalt, kuid kreeka tähestikus string (.ev) ei läbinud menetluse raames edukalt tehnilist hindamist, kuna väidetavalt on see kas visuaalselt identne või visuaalselt segamini aetav vähemalt kolme ISO 646-BV-stringiga – „eu”, „ev” ja „ey”. Komisjon palus EURidil jätta kirillitsas stringi (.eo) määramise taotlus ootele, kuni probleemid kreeka tähestikus stringiga (.ev) saavad lahenduse.

Käesoleva aruandega hõlmatud ajavahemikul töötasid komisjon ja EURid välja .eu rahvusvahelise domeeninime kõrgetasemelise rakenduskava. EURidi 2014. aasta septembris esitatud kavas kirjeldatakse lähenemisviisi, mida tuleb järgida, kui võetakse kasutusele kreeka tähestikus ja kirillitsas .eu-liide (nt nähes ette, et kui tippdomeen on kreeka tähestikus, peab seda olema ka domeeninimi), ning kasutatava süsteemi pärandstringide haldamise korda (muus kui ladina tähestikus string ASCII-märgistikus laiendiga).

20. jaanuaril 2014 taotles EURid pärast komisjoniga edasise strateegia kokkuleppimist EPSRP-lt (*Extended Process Similarity Review Panel* – stringide sarnasuse hindamise laiendatud menetluse komisjon) stringi .ev uut hindamist ning saatis kirja ICANNi nõukogule, et juhtida tähelepanu rahvusvaheliste domeeninimede riigidomeenide rakenduskava ning ICANNi 2013. aasta novembris avaldatud EPSRP suunistega seotud probleemidele ja puudustele. Vaatamata ICANNi vastusele jäi mitu tõstatatud küsimust lahenduseta.

⁸ Lisateave kiirmenetluse kohta: <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

EPSRP hindamise tulemused sai EURid kätte 10. oktoobril 2014. Need avaldati 17. oktoobril 2014 ICANNi veebisaidil avalikuks kommenteerimiseks. EPSRP leidis, et string .eu ei ole segadust tekitavalt sarnane ei stringiga .ev ega stringiga .ey, vaid hoopis stringidega .EV ja .EY. Keeleekspertide komisjoni suunistega ei olnud nimetatud komisjonile ette nähtud ühtki menetlust juhaks, kui taotletavat stringi peetakse segadust tekitavalt sarnaseks teise stringi suurtähtedes versiooni, aga mitte väiketähtedes versiooniga.

Mitmel ICANNiga peetud koosolekul juhtisid komisjoni ja EURidi esindajad tähelepanu stringide sarnasuse hindamise üldmenetluse nõrkadele kohtadele ja pinnapealsusele, arvestades, et riigidomeenide keskkonna korral on menetlus äärmiselt range, kuid see on palju vabam uue geneeriliste tippdomeenide ruumi korral (kus näiteks kasutusluba anti taotletud stringidele .hotel ja .hotels või .car ja .cars, mida ei peetud segadust tekitavalt sarnaseks). Käesoleva aruande koostamise ajal palus ICANNi nõukogu ICANNi töötajatel ja ccNSO-l (*Country Code Names Supporting Organisation* – riigidomeenide haldajaid koondav organisatsioon) vaadata kiirmenetlus täiendavalt läbi, et tagada suunised juhaks, kui sarnasus esineb stringide suurtähelises kujus, kuid mitte väiketähelises kujus.

Mitmekeelsuse põhimõte on sätestatud Euroopa Liidu aluslepingutes ning mitmekeelsuse toetamine, edendamine ja hõlbustamine on üks ELi institutsioonide juhtpõhimõtteid. Sel eesmärgil on riigidomeeni .eu muudes Euroopas kasutatavates tähestikes kättesaadavaks tegemine oluline poliitikaeesmärk.

5. REGISTRI TÖÖ

5.1. Register

EURid on üleeuroopaline mittetulundusorganisatsioon, mille peakontor asub Belgias Diegemis ja piirkondlikud kontorid Stockholmis, Prahhas ja Pisas. Sellel on kaks asutajaliiget, DNS Belgium (.be register) ja Istituto di Informatica e Telematica (.it register), ning kaheksa assotsieerunud liiget: ARNES (.si register), CZ.NIC (.cz register), BUSSINESSEUROPE (33 riigi 39 tööstusharu keskliitude ühendus), ECTA (*European Community Trademark Association* – Euroopa kaubamärgiassotsiatsioon) internetikomitee, EMOTA (*European Multi-channel and Online Trade Association* – mitme kanali kaudu toimuva ja e-kaubanduse Euroopa assotsiatsioon), IAB Europe (*Interactive Advertising Bureau* – interaktiivne reklaamibüroo), CECUA (*Confederation of European Computer Users* – Euroopa arvutikasutajate keskliit) ja UEAPME (*European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises* – Euroopa käsitööstevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate keskliit). EURidi peaserverid asuvad Belgias (Brüsselis) ja Madalmaades (Amsterdamis).

5.2. Suhted registripidajatega

Seaduse kohaselt ei tegutse .eu register ise registripidajana⁹. EURidi peamine prioriteet on jätkata kvaliteetse teenuse osutamist oma 751-le akrediteeritud registripidajale. EURid hindab korrapäraselt tippdomeeni .eu registripidajate rahulolu. Viimagine domeeni .eu registripidajate rahuloluküsitlus toimus 2013. aasta IV kvartalist 2014. aasta I kvartalini. Vastas 103 registripidajat 176st. 97 % neist oli rahul või väga rahul.

⁹ Määruse (EÜ) nr 733/2002 artikli 3 lõige 4 ning määruse (EÜ) nr 874/2004 põhjendused 2, 3 ja 4 ning artikkel 4.

EURid pakub registripidajate kogukonnale endiselt ööpäevaringset tugiteenust.

15. septembril 2014 käivitas register pärast ulatuslikku struktureeritud arutelu tippdomeeni .eu registripidajate kogukonnaga omaenda registreerimisplatvormi. Koos uue registreerimisplatvormiga võeti kasutusele uued domeeninimede olekud, samuti tehti muudatusi domeeni saadavuse teenuses (*Domain Availability Service*, DAS), WHOIS-programmis,¹⁰ EPP-protokollis (*Extensible Provisioning Protocol*) ja domeeninime kehtivuse lõppemise ja pikendamise kuupäevades.

5.3. Rahvusvahelised suhted

Aruandeperioodil osales EURid korrapäraselt ja ennetavalt interneti ökosüsteemis. Tema tegevus hõlmas järgmist: ennetava suunitlusega osalus Euroopa riigitunnusega tippdomeenide registrite nõukogu (*European National Top Level Domain Registries*, CENTR) koosolekutel ja teemaüritustel; CENTRi ja interneti haldamise foorumi (*Internet Governance Forum*, IGF) töörühma eesistumine, sh piirkondlike organisatsioonide teemaürituste edukas korraldamine IGFi 2013. ja 2014. aasta koosolekutel; osalemine ICANNi koosolekutel ja ccNSO töörühmas, mille raames tegeletakse rahvusvahelisi domeeninimesid käsitleva poliitika väljatöötamise küsimustega; ICANNi ccNSO strateegia ja tegevuskava töörühma eesistumine alates 2014. aastast; partnerlus UNESCOga; koostöö ICANNiga EURidi parima tava jagamiseks Lähis-Ida piirkonna registrite ja registripidajate seas; iga-aastased loengud internetihalduse teemal Brugges asuvas Euroopa Kolledžis ja ühes Pisa kõrgkoolis (*Scuola Superiore Sant'Anna*). Alates 2014. aasta märtsist on EURidi esindajad aktiivselt osalenud ka interneti numbrite määramise asutuse (*Internet Assigned Numbers Authority*, IANA) järelevalvevolituste ülemineku protsessis ja ICANNi menetluses vastutuse suurendamiseks.

5.4. Turundustegevus ja teadlikkuse suurendamine

Viimase kahe aasta jooksul on EURid korraldanud mitmesuguseid turunduskampaaniaid kahel tasandil:

- registripidajatega tugeva partnerluse loomine, et tutvustada tippdomeeni .eu kaasrahasstatud turundusprogrammi ja muude stimuleerivate kavade kaudu. Kõnealuse programmi raames eraldab register iga uue .eu domeeninime kohta 0,75 eurot ja domeeninime iga pikendamise kohta 0,30 eurot kõikidele registripidajatele loodud kaasrahasstatud turunduskontole. 2013. ja 2014. aastal esitati vastavalt 94 ja 86 erisisulist ettepanekut. Programm on registripidajate seas üha edukam ja on olnud eeskujuks teistele registritele. 2013. aastal pälvis see CENTRi auhinna parima registrite turunduskampaania;
- otseturundus, et suurendada teadlikkust tippdomeenist .eu veebireklaami sihtkampaaniate kaudu ning Brüsseli lennujaamas korraldatud reklaamtahvlitega kampaania kaudu, milles osales EURidi üks peamisi reklaamnägusid, tennisemängija Flavia Pennetta. Kõik kampaaniad avaldatakse registri eraldi turundusveebisaidil (ambitionhasanaddress.eurid.eu), kus internetikasutajad saavad tutvuda nende ettevõtjate ja üksikisikute arvamustega, kes on valinud .eu domeeninime enda ja/või oma toodete esitlemiseks internetis.

¹⁰ Programm, mis võimaldab leida, kes vastutab domeeninime eest.

2014. aastal käivitas EURid veebiauhindade kampaania, et tunnustada parimaid .eu veebisaite viies kategoorias. 19. novembril 2014 Brüsselis korraldatud auhinnatseremoonia oli tippdomeeni .eu maine parandamise seisukohast väga tulemuslik. Kuna üritus osutus nii edukaks, kavatseb register auhindu jagada ka edaspidi.

5.5. Finantsolukord

Register on sõltumatu välisorganisatsioon, kuid selle finantsolukorda jälgib hoolikalt komisjon kooskõlas õigusraamistiku ja teenuse osutamise kontsessioonilepinguga. Sõltumatu finantsaudiitor korraldab põhjalikke kohapealseid arvepidamise kontrole. Komisjon täidab oma järelevalveülesandeid audiitorite märkuste läbivaatamise, kord kvartalis ja aastas esitatavate finantsaruannete, kord kvartalis esitatavate eduaruannete, eelarveettepanekute ning strateegia- ja turunduskavade abil. Finantsküsimusi arutatakse registriga korrapäraselt kord kvartalis toimuvatel koosolekutel ja teenustaset käsitlevatel koosolekutel.

Tippdomeeni .eu käivitamise algusaegadel ületas domeenide arvukast registreerimisest saadud tulu märkimisväärselt registri kulusid. Sellest tulenevad iga-aastased ülejäägid kanti üle ELi eelarvesse. Ülejääkide piiramiseks ja selleks, et võtta arvesse registreeringute arvu kasvu tõttu ühe domeeninime kohta tehtavate kulutuste vähenemist, on register registripidajatele kohaldatavaid eri tasusid järk-järgult vähendanud. Selleks et täita oma lepingust tulenevat kulupõhisuse kohustust, otsustas register langetada alates 2013. aasta jaanuarist domeeninimede registreeringu uuendamise ja tähtaja pikendamise tasu 4 eurolt 3,75 eurole.

Registri peamised finantsnäitajad jäid 2013. ja 2014. aastal stabiilseks ning nii kulud kui ka tulud olid mõlemal aastal 13 miljoni euro ringis. Sellest tulenevalt on netokasum tasakaalustatum kui varasematel aastatel ning 2013. majandusaastal kanti ELi eelarvesse 535 017 euro suurune ülejääk ja 2014. majandusaastal 76 953 euro suurune ülejääk.

Komisjon analüüsis hoolikalt muutusi registri eelarvekuludes ja tegelikes kuludes, pöörates eelkõige tähelepanu turunduskuludele (2013. aastal 2,8 miljonit eurot ja 2014. aastal 3 miljonit eurot)¹¹ ja inimressurssidega seotud kuludele (2013. aastal 4,7 miljonit eurot ja 2014. aastal 4,4 miljonit eurot). Turunduskulude kasv 2014. aastal on seotud registreeringute suure arvuga, mistõttu tuli suunata rohkem raha kaasrahastatud turundusprogrammi ja uutesse teadlikkuse suurendamise kampaaniasse, mis korraldati seoses sellega, et tippdomeeni .eu domeeninimesid said hakata registreerima Islandi, Liechtensteini ja Norra kodanikud.

5.6. Tegevuse järjepidevus, vastupidavus ja kvaliteet

5.6.1. Tegevuse järjepidevus

EURid testis juhuslikkuse alusel oma infrastruktuuri mitme komponendi avariitaastevõimet. Testitulemused näitasid, et telefonitehnikasüsteemide varunduskontseptsioon ei toiminud ettenähtud viisil ning vajas parandamist. Täpsemalt toimis kommuteerimise põhiinfrastruktuur simuleeritud rikkestenaariumis õigesti ja teenused olid järjepidevalt kättesaadavad ning eesservereid tulemüüridega ja internetiga ühendavad eeskommutaatorid toimisid kontrollitud tingimustes tehtud tõrkesiirde ajal õigesti, kuid teatavate praktikas mittetoimivaks osutunud rakenduseelduste tõttu osa teenuseid katkes. Need eeldused said parandatud ja uued testid

¹¹ Need summad hõlmavad registripidajatele suunatud kaasrahastatud turundusprogrammi jaoks eraldatud vahendeid.

näitasid, et tõrkesiire toimib vastavalt ettenähtule.

2014. aastal programmeeriti ümber kogu registreerimistarkvara, mis läks tootmisse 2014. aasta septembris. Detsembris korraldati talitluspidevuse õppus, mida kontrollisid audiitorid. Õppus toimus 16. detsembril audiitorfirma PwC järelevalve all ning audiitorid leidsid, et EURid läbis edukalt kõik talitluspidevuse õppuse rakendusala seotud ja eri aegadel korraldatud testid.

5.6.2. *Turvalisus*

2010. aasta septembris lõpetas EURid domeeninimede süsteemi turvalisuse suurendamise vahendite (DNSSEC) protokoll kasutuselevõtmise tippdomeeni .eu jaoks. DNSSEC on protokoll, mis kinnitab nn usaldusahelas kuvatavate nimeserveri vastuste (veebisaitide) autentsust kuni interneti juurserverini välja. DNSSEC on loodud kaitsma internetikasutajaid võltsitud domeeninimesüsteemi-andmete eest, kuid selle toime avaldub täielikult alles siis, kui kõik tsoonid domeeninimede süsteemi hierarhiapuus on allkirjaga kinnitatud. 2013. aastal kehtestati n-ö DNSSECi soodustus (2 senti allahindlust domeeninimetasult iga nõuetekohaselt allkirjastatud domeeninime kohta kuus), et veelgi toetada DNSSECi kasutuselevõttu registripidajate tasandil.

5.6.3. *WHOIS-andmete kvaliteedi kava*

EURid võtab meetmeid igapäevaseks andmepüügi ja muu pahatahtliku võrgutegevuse vastaseks võitluseks. Eelkõige kontrollitakse domeeninimesid sobivuskriteeriumide alusel ning uusi registreeringuid sõelutakse kahtlaste tegevusmustrite või muude kõrvalekallete avastamiseks.

Registripidajatega sõlmitavate tippdomeeni .eu akrediteerimislepingute artikli 4 kohaselt peavad registripidajad tagama, et kõik domeeninimede valdajad järgivad ELi määrusi (nende muudetud kujul) ning tippdomeeni .eu registreerimiskorda ja tingimusi, mis on avaldatud registri veebisaidil.

Alates 2013. aastast on EURid teinud jõupingutusi tippdomeeni .eu WHOIS-andmete kvaliteedi parandamiseks ning innustanud lepingukohustuste abil seda tegema ka registripidajaid. Sel eesmärgil käivitas register WHOIS-andmete kvaliteedi kava projekti, mille eesmärk on kontrollida WHOIS-andmebaasi ja parandada kõikvõimalikud ebatäpsused.

5.7. **Registri 2013. aasta audit ja tehniline kontroll**

EURidiga sõlmitud teenuse osutamise kontsessioonilepingu kohaselt võib komisjon korraldada auditi, mille teeb tema valitud välisorgan või viivad läbi komisjoni enda talitused. Sellise auditi eesmärk on teha kindlaks, kas töövõtja tegevus on lepinguga vastavuses.

Komisjon auditeeris EURidi tegevust ajavahemikul 2013. aasta kolmandast kvartalist neljanda kvartalini. Auditi ja tehnilise kontrolli tulemusena leidsid komisjoni audititalitused, et registri haldaja – EURid Asbl/vzw – järgis oma tegevuses tippdomeeni .eu korraldamist, haldamist ja juhtimist käsitlevat teenuse osutamise kontsessioonilepingut.

Seejuures tegid audiitorid kindlaks mitu parandamist vajavat valdkonda ning soovitasid muu hulgas:

- kehtestada tõhusa huvide konfliktide vältimise sisekord (EURidil oli see kehtestatud, kuid seda täpsustati ja muudeti rangemaks);
- teha hindamine, mille abil selgitada välja, kas EURidil oleks otstarbekas tegutseda tütarettevõtjate kaudu veel kolmes liikmesriigis (tegemist on algses teenuse osutamise kontsessioonilepingus sätestatud kohustusega; kohustuse hinnata tütarettevõtjate otstarbekust võttis EURid juba 2013. aastal tippdomeeni .eu registri valimiseks avaldatud osalemiskutsele vastates);
- kehtestada ametliku riigihangete kord (pärast auditit vormistas EURid oma sisekorra ametlikult ja tegi selle järgimise kohustuslikuks teatavat piiri ületavate kulude puhul);
- vaadata korrapäraselt läbi reservide arendamise menetlus (seda teeb EURid tihedas koostöös komisjoni talitustega igal aastal).

5.8. Domeeninimedega seotud kohtumenetlused ja vaidlused

5.8.1. Üldkohtus ja Euroopa Liidu Kohtus algatatud kohtuasjad

Üldkohtus: mitte ühtegi.

Euroopa Liidu Kohtus: üks eelotsus.

2011. aastal esitas Brüsseli apellatsioonikohus Euroopa Liidu Kohtule taotluse eelotsuse tegemiseks domeeninime lensworld.eu käsitlevas kohtuasjas (Pie Optiek vs. Bureau Gevers).

Euroopa Liidu Kohus tegi oma otsuse 19. juulil 2012. Apellatsioonikohus tegi lõpliku otsuse 3. oktoobril 2013, tunnistades Pie Optieki EURidi vastu esitatud nõude vastuvõetamatuks. Kohus järeldas, et Gevers eksis, ning mõistis temalt välja kahjuhüvitise summas 70 000 eurot Pie Optieki kasuks, peamiselt kohtukulude katteks.

Otsust ei kaevatud edasi ning Brüsseli apellatsioonikohtu otsus loetakse jõustunuks.

5.8.2. Vaidluse alternatiivse lahendamise menetlus

Kõik .eu domeeninime valdajate vahelised vaidlused või nõuded .eu registri otsuste suhtes võib esitada vaidluse alternatiivse lahendamise organile, milleks on Tšehhi Vahekohus.

Vaidluse alternatiivse lahendamise menetlust kohaldatakse piiramatult kõikidele kohtumenetlustele. Kaebusi saab esitada võrgus kõikides ELi ametlikes keeltes¹².

EURidi suhtes seoses üht tähemärki sisaldavate domeeninimedega algatatud vaidluse alternatiivse lahendamise menetlus

Vaidluse alternatiivse lahendamise menetlus nr 06814 algatati EURidi vastu seoses domeeninimedega e.eu, f.eu ja y.eu. Kohaldatavate eeskirjade kohaselt peaks .eu domeeninimi sisaldama vähemalt kahte tähemärki.

Kaebuse esitaja ei olnud nõus sellega, et EURid lükkas asjaomased registreerimistaotlused tagasi.

¹² Vaidluste alternatiivse lahendamisega seotud statistika on esitatud 3. lisas.

Oma 18. novembri 2014. aasta otsuses lükkas vaidluskomisjoni liige kaebuse tagasi. Kaebuse esitaja ei kaevanud otsust edasi ning juhtum on lõpetatud.

Vaidluse alternatiivse lahendamise menetlustasu vähendamine (Tšehhi Vahekohtu ja EURidi vaheline leping)

27. juunil 2012 andsid Tšehhi Vahekohus ja EURid teada spetsiaalsest menetlustasu vähendamisest, et muuta .eu vaidluse alternatiivse lahendamise menetlus veelgi kättesaadavamaks.

1 300 euro suurust põhimenetluse (st ühe kuni viie domeeninimega seotud vaidluse lahendamine ühe liikmega vaidluskomisjoni ees) tasu vähendati 700 euro võrra ning uut tasude struktuuri kohaldati alates 1. juulist 2012 kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul. Menetlustasusid vähendati veelgi 2014. aastal ning alates 1. jaanuarist oli vaidluse alternatiivse lahendamise menetluse algatamiseks kaebuse esitamise tasu ühtekokku 1 000 euro võrra väiksem. 1 000 euro suurust soodustust rakendatakse iga esitatava kaebuse suhtes, olenemata vaidluse all olevate domeeninimede arvust ja sellest, millist liiki vaidluskomisjoni abi taotletakse.

5.8.3. Muud kohtumenetlused

Aruandeperioodil osales EURid allpool loetletud kohtumenetlustes.

Depmarc

Depmarc vaidlustas EURidi otsuse lükata tagasi tema nn *sunrise*¹³-taotlused Madalmaades registreeritud kaubanimedest tuletatud 36 domeeninime kohta. Kaebuse esitaja palus kohtul nõuda EURidilt domeeninimede ülekandmist Depmarcile. Kohtuasi lahendati kompromisskokkuleppe vormis ja 14. novembril 2013 tunnistas kohus selle lõpetatuks.

11. märtsil 2014 lasti üldiseks registreerimiseks vabaks 36 domeeninimest 30 domeeninime, mille kohta ei olnud ooteaja järjekorras vastu võetud uusi taotlusi. Ülejäänud kuus domeeninime, mille kohta võeti ooteaja järjekorras vastu uued taotlused, aktiveeriti kaebuse esitaja nimel.

Dotace

Tšehhi Vabariigi ettevõtte Dotace *sunrise*-taotluse lükkas kontrolliasutus (ja EURid) tagasi, kuna puudusid piisavad tõendid „Dotace” eelisõiguse kohta. Tšehhi Vahekohus kinnitas oma otsusega (juhtumi nr 04281 kohta) EURidi otsuse lükata domeeninimega dotace.eu seotud

¹³ Domeenide registreerimise [sunrise-periood](#) ehk ooteaeg on spetsiaalne ajavahemik, mille jooksul kaubamärkide omanikud võivad eelregistreerida domeeninimesid, mis kattuvad nende kaubamärkide nimedega või on nendega sarnased – sellise korralduse eesmärk on vältida [küberskvottimist](#). See leiab aset enne [tippdomeeni](#) üldist väljalaset. Registreerimiseks peab asjaomane rühmitus või üksikisik olema võimeline tõendama eelisõigust kõnealusele nimele. Tippdomeeni .eu ooteaeg jagati kaheks etapiks. 7. detsembril 2005 alanud esimese etapi eesmärk oli toetada taotluste esitamist nende registreerijate seas, kelle eelisõigus oli seotud kaubamärkide ja geograafiliste nimedega. 7. veebruaril 2006 alanud teine etapp hõlmas äri-, kauba- ja isikunimesid. Kõikidele sunrise-taotlustele tuli lisada dokumendid, mis tõendaksid teatava õiguse olemasolu. Seejärel tegi oma otsuse [PricewaterhouseCoopersi](#) Belgia tegevusüksus, kelle EURid valis kontrolliasutuseks. 7. veebruaril 2006 avati register äri-, kauba- ja isikunimede eelregistreerimiseks. Esimese 15 minuti jooksul esitati kokku 27 949 taotlust ning pärast esimest tundi oli neid kokku 71 235.

taotlus tagasi. Seejärel kaebas domeeninime taotleja Tšehhi Vahekohtu otsuse Brüsseli esimese astme kohtus edasi.

Kui kaebuse esitaja keeldus kompromisskokkuleppe sõlmimisest, esitas EURid kohtumenetluse taasalustamise võimaldamiseks ja lõppotsuse saamiseks nõude, väites, et kaebuse esitaja on kohtumenetluse algatanud pahatahtlikult.

24. oktoobril 2014 langetas esimese astme kohus otsuse EURidi kasuks.

6. EMASIS REGISTREERIMINE JA CO₂-HEITE KOMPENSEERIMINE

23. mail 2012 sai EURidist esimene EMAS-sertifitseeritud¹⁴ register Euroopas (registreerimisnumber BE-VL-000016). EMASi 2012.–2014. aasta programmi üheksa eesmärgi ja 41 meetme lõplik hindamine näitas, et EURid on saavutanud 95 % eesmärkidest, sealhulgas peaeesmärgi tagada EURidi põhjustatud CO₂-heite täielik kompenseerimine. 2015. aasta esimeses kvartalis alustas EURid pärast iga-aastast auditit oma EMAS-registreeringu pikendamise protsessi, mis hõlmab ka selle laiendamist Pisa harukontorile.

Alates 2013. aastast on EURid valideerinud oma CO₂-heitekoguseid ning ostnud nende kompenseerimiseks sertifitseeritud CO₂-arvestusühikuid.

7. JÄRELDUSED

Tippdomeeni .eu mudel on edukalt rakendatud ja toimib tõhusalt.

Möödunud kahe aasta jooksul on tippdomeen.eu tugevdanud oma positsiooni ühena suuremate ja populaarsemate tippdomeenide seas nii Euroopas kui ka kogu maailmas. See tippdomeen on jätkuvalt edukas, olenemata 28 liikmesriigi riigidomeeni kasutamise pidevast – kuigi aeglasemast – laienemisest ning geneeriliste tippdomeenide suuremast kättesaadavusest, millega register on toime tulnud tänu tippdomeeniga.eu seostatavale kvaliteedimärgile.

Viis aastat pärast seda, kui EURid esitas taotluse stringi .eu heakskiitmiseks kreeka tähestikus ja kirillitsas, ei ole ICANN veel heaks kiitnud kreekakeelset stringi .ev, kuna seda peetakse segadust tekitavalt sarnaseks muude suuretäheliste stringidega. Komisjon on mitu korda kutsunud ICANNi üles viima see protsess võimalikult kiiresti lõpule. Ta on rõhutanud, et asjatute viivituste ärahoidmiseks tuleks kehtestada rahvusvahelise domeeninime taotlemise nõu jooksva menetluse eeskirjad. See on üks avaliku poliitika küsimusi, mida komisjon järjekindlalt tõstatab ICANNile avaliku poliitika küsimustes nõu andvas valitsuste nõuandekomitees ning ka muudes ICANNi alla kuuluvates asutustes.

Registri finantsolukord jäi aruandeperioodil stabiilseks.

Komisjon jälgib Tšehhi Vahekohtu pakutava vaidluse alternatiivse lahendamise menetluse kasutamist, mis võimaldab kaitsta registreerijate õigusi kõikides ELi keeltes. Audiitorite

¹⁴ ELi keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (EMAS) on äriühingutele ja muudele organisatsioonidele mõeldud haldusvahend, et hinnata nende keskkonnatoimet, anda selle kohta aru ja parandada seda toimet.

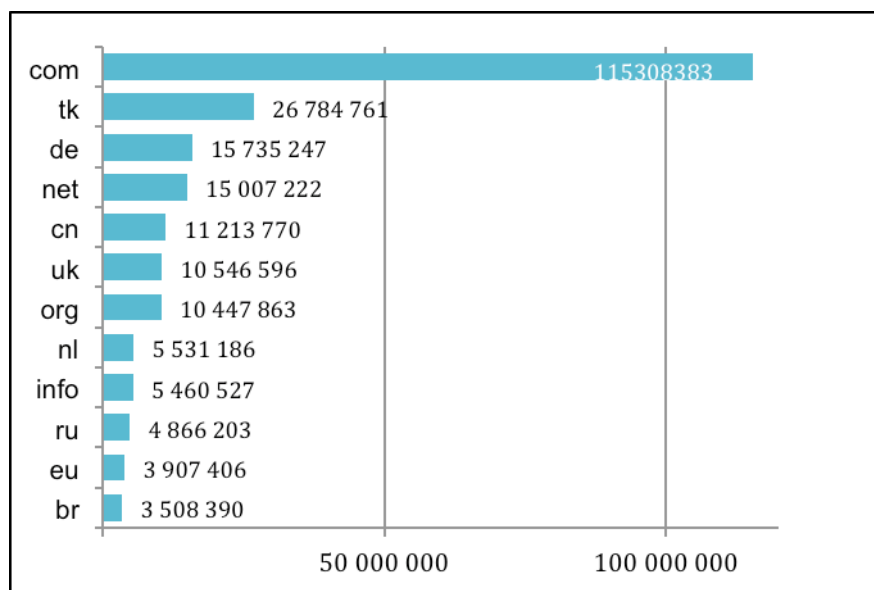
soovituste alusel on EURid vähendanud vaidluse alternatiivse lahendamise menetlustasusid, et muuta kõnealune menetlus paremini kättesaadavaks sellistele üksikisikutele ja VKEdele, kellel on alust uskuda, et kolmandad isikud on nende .eu domeeninime vääralt registreerinud.

Domeeninimede süsteemi keskkonnaga on viimase aja jooksul toimunud kahe aastakümne üks suurimaid muutusi. Turule on ilmunud sadu uusi geneerilisi tippdomeene ning see on tekitanud registreerijate ja registripidajate seas mõningast segadust. Samal ajal on sotsiaalmeedia areng kahandanud huvi domeeninimede vastu, sest nooremad interneti lõppkasutajad ja uued hoogsalt arenevad ettevõtted eelistavad end internetis nähtavaks teha sotsiaalmeedia pakutavate võimaluste abil, mille eelis on kiire kasutuselevõtt.

Tippdomeen .eu ja selle register on näidanud, et nad suudavad väga hästi toime tulla seni ette tulnud katsumustega, ent eeldatavasti pakub asjaomane keskkond tulevikus veelgi rohkem konkurentsi. Komisjon peab registriga korrapäraselt konstruktiivset dialoogi, et uurida ja kindlaks teha võimalusi domeeninimede süsteemi uue keskkonnaga tegelemiseks, tagades seejuures tippdomeeni .eu keskkonna turvalisuse, usaldusväärsuse ja otstarbekuse nii praeguste kui ka tulevaste sidusrühmade jaoks.

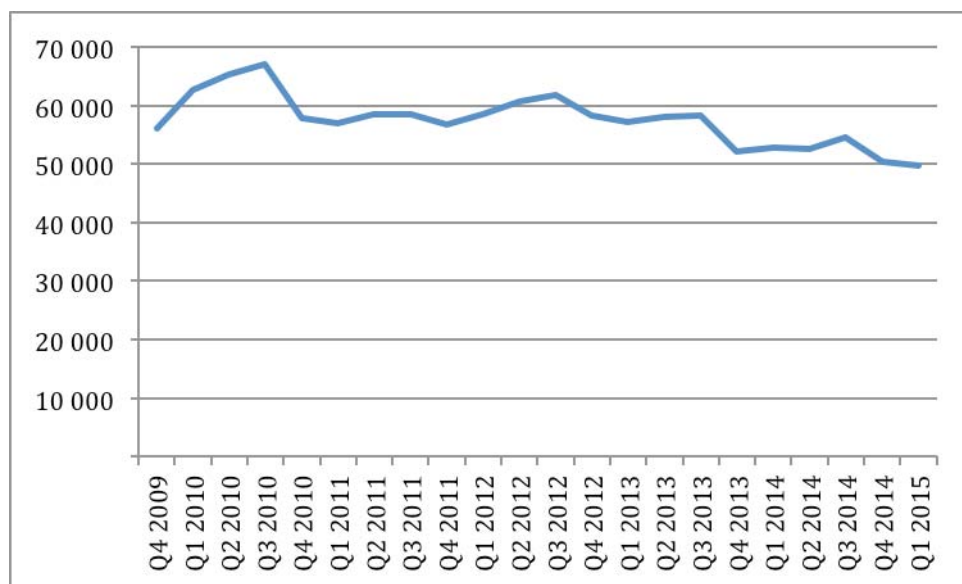
LISAD

1. LISA. Maailma suurimad tippdomeenid 31. märtsi 2015. aasta seisuga

Allikas: EURidi 2015. aasta I kvartali aruanne.

2. LISA. Tippdomeeni .eu registreeringud kvartalite lõikes

3. LISA. Kaebused vaidluse alternatiivse lahendamise menetluse algatamiseks (aastate lõikes)

	2013. aastal esitatud kaebused	2014. aastal esitatud kaebused
Jaauar	6	5
Veebruar	5	5
Märts	4	4
Aprill	4	1
Mai	2	6
Juuni	7	5
Juuli	6	4
August	2	7
September	3	7
Oktoober	6	7
November	4	7
Detsember	3	4
KOKKU	52	62

2013. aastal lõpetatud vaidluse alternatiivse lahendamise juhtumid: 57 (millest 47 kaebust rahuldati)

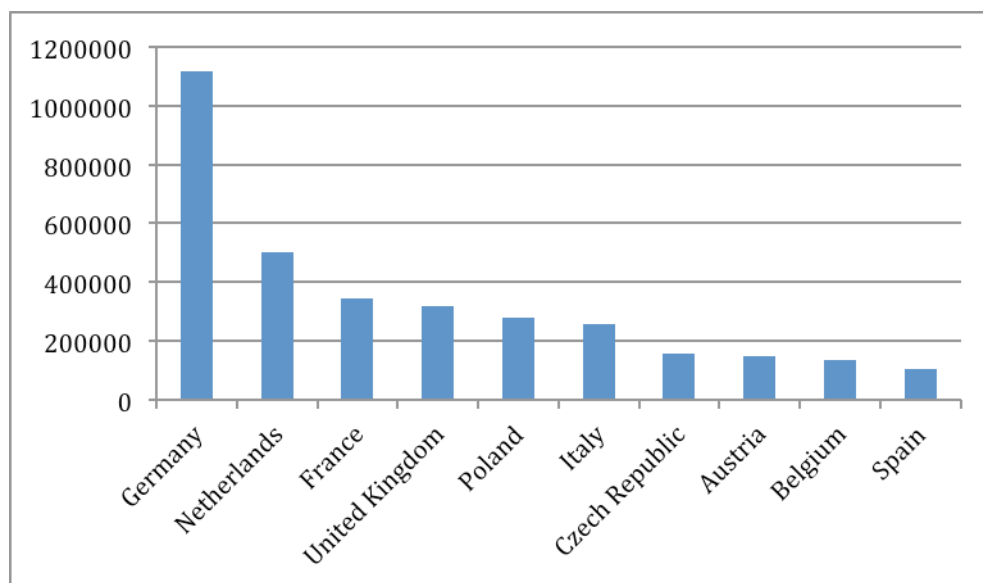
2013	Rahuldamata kaebus	Rahuldatud kaebus	Puudulik kaebus	Kokkulepe	KOKKU
Jaauar		6			6
Veebruar		3			3
Märts		4	1		5
Aprill		1			1
Mai		7			7

Juuni	2	6			8
Juuli		5		2	7
August	1	3		1	5
September		1	1		2
Oktoober		6	1		7
November		2	1		3
Detsember		3			3
KOKKU	3	47	4	3	57

2014. aastal lõpetatud vaidluse alternatiivse lahendamise juhtumid: 57 (millest 43 kaebust rahuldati)

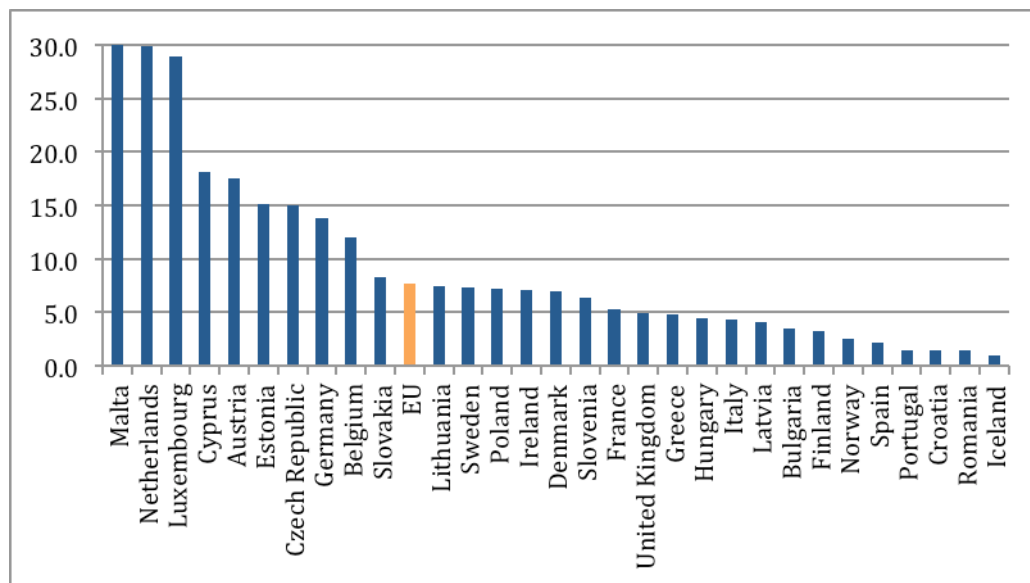
2014	Rahuldamata kaebus	Rahuldatud kaebus	Puudulik kaebus	Kokkulepe	KOKKU
Jaauuar		6		1	7
Veebruar		1			1
Märts	1	4			5
Aprill	1		1		2
Mai		7			7
Juuni		1			1
Juuli		4	1		5
August		5	2		7
September		2	1		3
Oktoober	1	3	1		5
November	2	2	1		5
Detsember		8	1		9
KOKKU	5	43	8	1	57

4. LISA. Tippdomeeni .eu domeeninimede koguarv registreerijate päritoluriikide lõikes

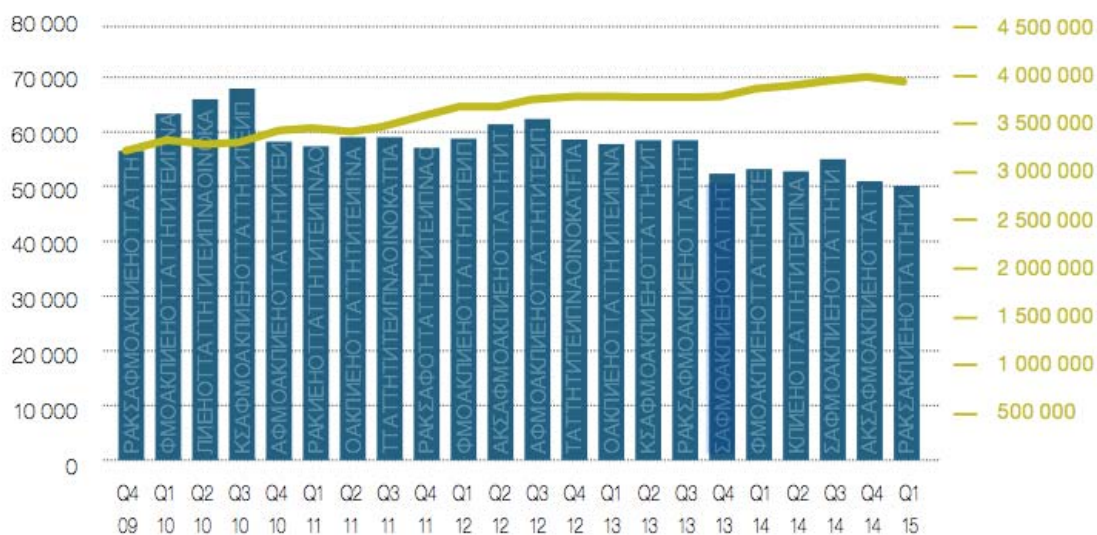
Allikas: EURidi 2015. aasta I kvartali aruanne.

5. LISA. Tippdomeeni .eu domeeninimesid 1 000 elaniku kohta

Allikas: EURidi 2015. aasta I kvartali aruanne.

6. LISA. Rahvusvaheliste domeeninimede (IDN) registreeringud tippdomeeni .eu koguportfelli arvestuses

Allikas: EURidi 2015. aasta I kvartali aruanne.